

KORUPCIJOS RIZIKOS PREVENČINĖS PRIEMONĖS MAŽOS VERTĖS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SRITYJE

Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centro (toliau GPMC) įvykdyti mažos vertės viešieji pirkimai 2022 m., 2023 m. (I-II ketv. laikotarpis)

Už GPMC viešųjų pirkimų duomenų kaupimą ir analizę atsakingas viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas, kontroliuojantis asmuo – direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai.

Mažos vertės viešųjų pirkimų procesas įstaigoje vykdomas vadovaujantis:

- 1) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – Įstatymas),
- 2) Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97-aktuali redakcija (toliau – Aprašas);
- 3) Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centro viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėmis, kurių aktuali redakcija patvirtinta įstaigos direktoriaus 2022-12-29 įsakymu Nr. V-702 (1.3) (toliau – Taisyklės).

Pasikeitus viešųjų pirkimų reglamentavimą reguliuojantiems teisės aktams – Įstatymui bei Aprašui GPMC buvo peržiūrėtos ir patikslintos GPMC direktoriaus 2020-07-23 įsakymu Nr. V-225 (1.3) patvirtintos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės. Naujose Taisyklėse patikslinta ir nustatyta:

- prekių, paslaugų, darbų planavimo, poreikio formavimo, inicijavimo ir pasirengimo pirkimui tvarka,
- pirkimo vykdymo tvarka,
- pirkimo sutarties sudarymo bei jos vykdymo/ keitimo tvarka,
- pirkimų procese dalyvaujantys asmenys ir jų funkcijos,
- pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės procedūros pagal etapus,
- Pirkimo inicijavimo, pirkimo vykdymą pagrindžiančių dokumentų ir jų registru formos.

Taisyklėse įtvirtinta, kad pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę vykdo direktoriaus įsakymu skirta komisija. GPMC direktoriaus 2022-12-30 įsakymu Nr. V-711 (1.3) sudaryta viešųjų pirkimų vykdymo kontrolės komisija, kuri nuo 2023-01-01 sprendžia klausimus ir problematiką, susijusią su sutarčių vykdymu. Komisija nagrinėja ir teikia savo išvadas GPMC direktoriui dėl sutarčių keitimų teisėtumo ir pagrindimo. Ši kontrolės priemonė leidžia užtikrinti tinkamą sutarčių vykdymą, bei užkirsti kelią korupcijos atsiradimo rizikai: Komisija kolegialiai nagrinėja visas aplinkybes dėl papildomų darbų atsiradimo ir jų apmokėjimo, sutartinių įsipareigojimų vykdymo termino pratęsimo bei netesybų taikymą per viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų prizmę ir fiksuoja rezultatus komisijos posėdžių pažymoje. Per 2023 m. I-II ketvirčių laikotarpį Komisijos posėdžiuose buvo išnagrinėti ir priimti sprendimai dėl 26 Pirkimo sutarčių vykdymo.

Taip pat GPMC yra sudarytas ir direktoriaus 2020-07-01 įsakymu Nr. V-215 (1.3) patvirtintas darbuotojų pareigybių sąrašas, atliekančių nuolatinius reguliarius kontrolės procesų patikrinimus, nuolatinę stebėseną.

Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas sąraše nustatytais terminais atlieka šiuos veiksmus:

- patikrina, ar visi viešuosiuose pirkimuose dalyvauti paskirti deklaruojantieji asmenys privačių interesų deklaracijas tinkamai užpildė ir pateikė teisės aktų nustatyta tvarka,
- patikrina, ar visi viešųjų pirkimų komisijos nariai, ekspertai, pirkimų iniciatoriai, organizatoriai yra pasirašę nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą ir deklaravo viešųjų ir privačių interesus Įstatymo nustatyta tvarka.

2021 M. NUSTATYTŲ PASIŪLYMŲ DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ
NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO VYKDYMAS

Pagal įstaigų veiklos sričių einamųjų metų analizės ir vertinimo rezultatus 2021 m. buvo pasiūlytos šios korupcijos prevencijos priemonės:

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
1. Pagal galimybes mažinti neskelbiamų mažos vertės viešųjų pirkimų iki 10.000,00 EUR be PVM skaičių.	2022 m. III ketv.	Pirkimų skaidrumo ir efektyvumo užtikrinimas	Kiekvienais kalendoriniais metais mažėjantis neskelbiamų mažos vertės viešųjų pirkimų iki 10.000,00 EUR be PVM skaičius.
2. Tobulinti įstaigos sukurtus įrankius naudojantis Microsoft Excel priemonėmis	2022 m. I ketv.	Efektyvesnis pirkimų planavimas bei kontrolė	Patobulinti / sukurti nauji pirkimų su duomenimis apie jų ypatumus registrai

Nustatytų priemonių vykdymas:

1. **Mažinti neskelbiamų mažos vertės pirkimų skaičių. (2021, 2022, 2023 I-II ketvirčio laikotarpiai)** 2021 m. neskelbiamų pirkimų skaičius sudarė 97% nuo visų pirkimų, 2022 m. – 77%, 2023 m. – 83%. 2021 m. buvo atlikti 7 pirkimai per Centrinę perkančiąją organizaciją (CPO), 2022 m. – 20 pirkimų, o 2023 m. - 7 pirkimai. 2022 metais buvo atliktos 7, o 2023 m. per pirmą pusmetį jau atliktos 12 skelbiamos apklausos, kurių vertė iki 10 000 Eurų. Pažymėtina, kad nuo 2023 m. neskelbiamos apklausos vertės riba padidėjo iki 15 000 eurų. Neskelbiamos apklausos būdu 2022 m. apklausa iš daugiau kaip 1 tiekėjo sudarė 66%, gautas daugiau kaip 1 pasiūlymas 62% nuo visų pirkimų. 2023 m. apklausa iš daugiau kaip 1 tiekėjo sudarė 78% pirkimų, gautas daugiau kaip 1 pasiūlymas 76% pirkimuose. Pažymėtina, kad itin mažos vertės pirkimai (iki 1 000 eurų), kurių apklausa 2022 m., 2023 m. buvo vykdoma žodžiu, sudaro 75% nuo visų mažos vertės pirkimų skaičiaus. Todėl skelbti apie tokios vertės pirkimus - yra neracionalu tiek galimo rezultato, tiek žmogiškųjų resursų naudojimo, tiek tiekėjų dalyvavimo tikimybės prasme. GPMC viešųjų pirkimų skyrius analizuoja pirkimų poreikius ir pagal galimybę apjungia pasikartojančių poreikių pirkimus į vieną, atliekant aukštesnio lygio apklausą (apklausa raštu, CVP IS priemonėmis arba skelbiama apklausa) Per 2022-2023 metus yra apjungti poreikiai ir atlikti viešai skelbiami pirkimai dėl: statybinių medžiagų ir ūkinių prekių, greitų užkandžių, valymo priemonių, autotransporto plovimo, autotransporto remonto paslaugų, darbo drabužių ir apsaugos priemonių ir kt.
2. **Tobulinti įstaigos sukurtus įrankius naudojantis Microsoft Excel priemonėmis.** 2022 m. sukurtas GPMC pirkimų registras, kuriame apjungta informacija nuo paraiškos pateikimo iki pirkimo sąskaitos apmokėjimo, įskaitant pirkimo procedūrų vykdymo informaciją, sutarčių stebėseną ir kontrolę. Papildomai iškeltas tikslas pradėti duomenis vesti į Ministerijos sukurtą finansų ir apskaitos informacinę sistemą Navision.